

LUNDS UNIVERSITET
Lunds Tekniska Högskola

Kursplan för

Realtidssystem Real-Time Systems

FRTN01, 10 högskolepoäng, A (Avancerad nivå)

Gäller för: Läsåret 2023/24

Fakultet: Lunds tekniska högskola

Beslutad av: Programledning F/Pi

Beslutsdatum: 2023-04-18

Allmänna uppgifter

Valfri för: BME4, C4, D4-ssr, D4-is, D4-hs, E4-ra, F4, F4-r, I4-pvs, M4-me, M4-tt, Pi4

Undervisningsspråk: Kursen ges på engelska

Syfte

Syftet med kursen är att teknologen skall lära sig hur man designar och implementerar datorbaserade reglersystem.

Mål

Kunskap och förståelse

För godkänd kurs skall studenten

- kunna definiera grundläggande begrepp för realtidssystem
- förstå för och nackdelar med olika implementationsmetoder för realtidssystem
- förstå kommunikation och synkronisering med hjälp av semaforer, monitorer och meddelanden
- kunna redogöra för hur en realtidskärna är uppbyggd och fungerar
- kunna designa datorbaserade regulator genom diskretisering av kontinuerliga designar och genom sampling
- kunna beräkna samband mellan tidsdiskreta modeller i form av differensekvationer, transientsvar och pulsöverföringsfunktioner
- kunna beräkna datorbaserade regulatorer på tillståndsåterkopplingsform respektive PID form
- förstå hur tidsfördröjningar och jitter påverkar reglerprestanda
- vara bekant hur Grafcet, Petrinät och tillståndsmaskiner används för att implementera och analysera händelsestyrda reglersystem

- förstå problemställningar associerade med reglering över nätverk

Färdighet och förmåga

För godkänd kurs skall studenten

- kunna implementera mindre datorbaserade reglersystem med hjälp av ”concurrent programming” metoder
- kunna applicera grundläggande schemaläggningsteknik för realtidssystem
- kunna utveckla ett realtidssystem inom något område av kursen i projektform
- kunna presentera projektresultat och erfarenheter på muntlig och skriftlig form

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För godkänd kurs skall studenten

- förstå betydelsen av formella metoder för säkerhetskritiska realtidssystem
- visa förmåga till lagarbete och samverkan i grupp inom projekt och vid laborationer.

Kursinnehåll

Ett realtidssystem karaktäriseras av att det inte bara är beräkningens resultat som är av betydelse utan också tidpunkten när resultatet produceras. Datorer som används för styrning och reglering är ett bra exempel på realtidssystem eftersom de måste arbeta periodiskt i en tidskala anpassad till den reglerade processens tidskala och samtidigt kunna reagera på yttre händelser, ofta inom en viss tidsrymd. Två typer av exempel industriella styrsystem och dedicerade inbäddade (embedded) styrsystem för t.ex. flygtillämpningar, autonoma farkoster eller industrirobotar. Kursens syfte är att studera metoder för design och implementering av regertekniska realtidssystem. Implementeringsdelen sker i projektform.

Kursen innehåller följande moment: översikt av programmeringstekniska metoder för hantering av realtid inkl realtidsprimitiver för synkronisering och för garanti av ömsesidig uteslutning samt realtidskärnor och realtidsoperativsystem, datorrealisering av enkla regulatorer, diskretisering av kontinuerliga regulatorer, sampling av kontinuerliga system, insignal-utsignal modeller för tidsdiskreta system, sekvensstyrning med hjälp av Grafcet, schemaläggning, integrerad reglering och schemaläggning, implementationsaspekter, reglering över nätverk.

Kursens examination

Betygsskala: TH - (U,3,4,5) - (Underkänd, Tre, Fyra, Fem)

Prestationsbedömning: Skriftlig tentamen (5 tim), tre laborationer, projekt. Vid färre än fem anmälda kan omtentamina ges på muntlig form.

Om så krävs för att en student med varaktig funktionsnedsättning ska ges ett likvärdigt examinationsalternativ jämfört med en student utan funktionsnedsättning, så kan examinator efter samråd med universitetets avdelning för pedagogiskt stöd fatta beslut om alternativ examinationsform för berörd student.

Delmoment

Kod: 0114. **Benämning:** Tentamen.

Antal högskolepoäng: 6. **Betygsskala:** TH. **Prestationsbedömning:** Godkänd tentamen

Kod: 0214. **Benämning:** Laboration 1.

Antal högskolepoäng: 0,5. **Betygsskala:** UG. **Prestationsbedömning:** Godkända förberedelseuppgifter och

godkänt genomförande av laborationen

Kod: 0314. **Benämning:** Laboration 2.

Antal högskolepoäng: 0,5. **Betygsskala:** UG. **Prestationsbedömning:** Godkända förberedelseuppgifter och godkänt genomförande av laborationen

Kod: 0414. **Benämning:** Laboration 3.

Antal högskolepoäng: 0,5. **Betygsskala:** UG. **Prestationsbedömning:** Godkända förberedelseuppgifter och godkänt genomförande av laborationen

Kod: 0514. **Benämning:** Projekt.

Antal högskolepoäng: 2,5. **Betygsskala:** UG. **Prestationsbedömning:** Skriftlig rapport och muntlig presentation

Antagningsuppgifter

Förutsatta förkunskaper: Grundläggande kurs i programmeringsteknik och FRTF05
Reglerteknik AK.

Begränsat antal platser: Nej

Kursen överlappar följande kurser: FRT031

Kurslitteratur

- Årzén K-E: Real-Time Control Systems (senaste upplagan) och Wittenmark, B, K.J. Åström och K.-E. Årzén: Computer Control: An Overview" (senaste upplagan). Båda säljs av KFS + material som tillhandahålls av institutionen.

Kontaktinfo och övrigt

Studierektor: Björn Olofsson, bjorn.olofsson@control.lth.se

Kursansvarig: Martina Maggio, martina.maggio@control.lth.se

Lärare: Karl-Erik Årzén, karl-erik.arzen@control.lth.se

Hemsida: <http://www.control.lth.se/course/FRTN01>

Övrig information: Det är en fördel om man tidigare har läst kursen EDAP10 Flertrådad programmering.